

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach**

Kielce, dnia lipca 2009 r.

**Pan
Andrzej Kmiecik
Dyrektor
Zakładu Usług Komunalnych
w Daleszycach**

LKI-4110-01-3/2009

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (DzU z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach przeprowadziła kontrolę w Zakładzie Usług Komunalnych w Daleszycach (ZUK), w zakresie gospodarowania wodą pobraną z ujęć wodnych w latach 2007-2009 (do 8 lipca).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność ZUK w zakresie objętym kontrolą.

1. ZUK nie posiadał rozeznania w zakresie ilości wody pobieranej z wszystkich eksploatowanych ujęć wód podziemnych, a tym samym w zakresie wysokości strat wody.

Pomimo wynikającego z pozwoleń wodnoprawnych wydanych dla Urzędu Miasta i Gminy w Daleszycach, decyzjami starosty powiatu kieleckiego, obowiązku prowadzenia za pomocą wodomierzy pomiarów ilości wody pobieranej z poszczególnych ujęć, ZUK nie prowadził tych pomiarów w sześciu ujęciach, gdyż ujęcia te nie były wyposażone w wodomierze. W ocenie NIK brak pomiarów wody pobranej znacznie ograniczał działania mające na celu oszczędne zużycie wody.

Według wyjaśnień burmistrza miasta i gminy Daleszyce Wojciecha Furmanka główną przyczyną nieopomiarowania wszystkich ujęć wody był brak środków finansowych. Obecna poprawa sytuacji finansowej Gminy pozwala – zdaniem burmistrza – na zrealizowanie tego obowiązku. W dniu 15 maja 2009 r. dokonano opomiarowania pierwszego spośród siedmiu ujęć wody, w Niwkach Daleszycznych.

Spośród 4.164 odbiorców, rozliczeń ilości dostarczonej wody wg wskazań wodomierzy dokonywano w przypadku 4.098 odbiorców (98,4%). Natomiast w odniesieniu do 66 odbiorców (1,6%), rozliczeń tych dokonywano na podstawie norm zużycia określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 14 stycznia 2002 r. w sprawie określenia przeciętnych norm zużycia wody (DzU nr 8, poz. 70). Według zestawień sprzedanej wody w 2007 r. ZUK dostarczył odbiorcom ogółem 354.140 m³ wody, a w 2008 r. – 319.569 m³.

Dane dotyczące ilości wody dostarczonej odbiorcom w ww. okresie są niepełne, gdyż nie uwzględniono w ww. zestawieniach ilości wody pobranej przez Urząd Miasta i Gminy w Daleszycach, budynek administracyjny ZUK, z publicznego źródła ulicznego oraz przez straż pożarną.

Dokonane w trakcie kontroli wyliczenie ilości wody pobranej przez Urząd Miasta i Gminy oraz budynek administracyjny ZUK (wg norm zużycia) wykazały, że w okresie lat 2007-2009 (do 30 maja) zużyto łącznie 777 m³ wody (wartość tej wody wg obowiązujących taryf wynosiła łącznie 2.671 zł).

2. Nierzetelnie wykazywano dane w sprawozdaniach GUS wzór M-6 o *wodociągach, kanalizacji i wywozie nieczystości ciekłych gromadzonych w zbiornikach bezodpływowych* za 2007 i 2008 r.

W sprawozdaniu M-06 za 2007 r. wykazano, że dostarczono odbiorcom 327.100 m³ wody, a w zestawieniu sprzedanej wody w 2007 r., wykazano, że dostarczono odbiorcom ogółem 354.140 m³ (więcej o 27.040 m³). Wg objaśnienia do sprawozdania M-06 dane dotyczące ilości wody dostarczonej odbiorcom winny być zgodne z odczytami wodomierzy, a przypadku ich braku – z normami zużycia.

Niezgodnie z ww. zestawieniem sprzedanej wody wykazano również ilość wody wydobytej w 2007 r. Odejmując od ilości wody dostarczonej odbiorcom (354.100 m³), wodę zakupioną hurtowo (41.600 m³), woda wydobyta winna wynosić 312.540 m³, a wykazano w sprawozdaniu M-06 wydobyte 291.200 m³.

Również w sprawozdaniu M-06 za 2008 r. zawyżono ilość wody wydobytej o 5.300 m³. Odejmując od ilości wody dostarczonej odbiorcom (319.700 m³) wodę zakupioną hurtowo (33.800 m³), woda wydobyta winna wynosić 285.900 m³, a wykazano w sprawozdaniu M-06 wydobyte 291.200 m³.

W sprawozdaniach za 2007 i 2008 r. nie wykazywano zużycia wody na własne cele technologiczne.

Straty wody wykazane za 2007 r. w ilości 5.700 m³ stanowiły 1,8% wody wydobytej, a za 2008 r. wykazano straty w ilości 5.300 m³, tj. 1,9% wody wydobytej. Dane w zakresie strat wody zostały wpisane w ww. sprawozdaniach M-06 bezpodstawnie, gdyż ZUK nie prowadzi pomiarów wody wydobytej oraz ewidencji strat wody w wyniku awarii sieci.

ZUK prowadził ewidencję awarii sieci wodociągowej w której odnotowywano m.in. rodzaj awarii wraz z opisem uszkodzenia. W latach 2007 – 2009 (do 25 czerwca) zaewidencjonowano łącznie 182 awarie sieci (w 2007 r. – 76, w 2008 r. – 40 oraz w 2009 r. – 66). W rejestrze awarii nie odnotowywano wielkości strat wody. Brak było również określenia przyczyn awarii.

Odpowiedzialność za zamieszczenie w sprawozdaniach rocznych M-06 za 2007 r. i 2008 r., danych niezgodnych ze stanem faktycznym, ponosi T.D., która sporządziła przedmiotowe sprawozdania oraz S. D. i M. S., którzy podpisali sprawozdania *w imieniu sprawozdawcy* odpowiednio za 2007 i 2008 r.

3. ZUK nie ewidencjonował i nie posiadał rozeznania w zakresie ilości wody zużywanej przez straże pożarne na potrzeby własne i na cele przeciwpożarowe oraz utrzymanie publicznych terenów zielonych.

W badanym okresie ZUK nie korzystał z możliwości wynikającej art. 22 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (DzU z 2006 r. nr 123, poz. 858 ze zm.), w zakresie obciążania Gminy za wodę zużytą na cele przeciwpożarowe oraz do utrzymania publicznych terenów zielonych. We wnioskach ZUK w sprawie zatwierdzenia taryf oraz w obowiązujących w latach 2007 – 2009 taryfach opłat za pobór wody nie uwzględniono stawek opłat za wodę pobraną na cele przeciwpożarowe oraz do utrzymania publicznych terenów zielonych.

Z wyjaśnień Pana Dyrektora wynika, że aktualnie zostały sporządzone umowy na dostawę wody do poszczególnych jednostek ochotniczych straży pożarnych i po podpisaniu będą wystawiane faktury. Jeśli chodzi o wodę zużywaną do celów p.poż i podlewanie terenów zielonych, wszczęte zostaną rozmowy z władzami miasta o sposobach rozwiązania tego problemu.

4. ZUK posiada uchwały Rady Miejskiej w Daleszycach podjęte na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków w sprawie *zatwierdzenia taryf za dostarczoną wodę i odprowadzane ścieki za pomocą komunalnych urządzeń zbiorowego zaopatrzenia*, zatwierdzające stawki opłat za dostawę wody na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 2007 r. i od 1 marca 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. Natomiast uchwała Rady Miejskiej w sprawie *zatwierdzenia taryf za dostarczoną wodę i odprowadzane ścieki za pomocą komunalnych urządzeń zbiorowego zaopatrzenia* na 2009 r. została przez wojewodę świętokrzyskiego uznana za nieważną. W związku z nieważnością ww. uchwały w 2009 r. obowiązywały taryfy z 2008 r.

Niezgodnie z wymogami § 19 rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzanie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków (DzU nr 127, poz. 886), wnioski ZUK w sprawie zatwierdzenia taryfy na okres od 1 kwietnia do 31 grudnia 2007 r. oraz od 1 marca 2008 r. do 31 grudnia 2008 r. nie zawierały uzasadnienia wniosków oraz wielu danych tabelarycznych.

5. Spośród dziesięciu wybranych do analizy podmiotów działających na terenie miasta i gminy Daleszyce, którym ZUK dostarczał wodę, z sześcioma podmiotami nie zawarto stosownych umów.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, dostarczanie wody lub odprowadzanie ścieków odbywa się na

podstawie pisemnej umowy o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzanie ścieków zawartej między przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym a odbiorcą usług.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie niezbędnych działań w celu opomiarowania pozostałych sześciu ujęć wody, zgodnie z wymogami pozwoleń wodnoprawnych.
2. Prowadzenie ewidencji zużycia wody na cele technologiczne.
3. Dokonywanie analiz przyczyn awarii w sieci wodociągowej oraz ewidencjonowanie poniesionych w wyniku awarii strat wody.
4. Wyeliminowanie nierzetelnego sporządzania sprawozdań statystycznych GUS wzór M-06.
5. Uregulowanie zasad ewidencjonowania oraz pobierania opłat za wodę pobieraną przez jednostki straży pożarnej, w tym do celów przeciwpożarowych oraz za wodę zużytą do utrzymania publicznych terenów zielonych.
6. Sporządzanie wniosków o zatwierdzenie taryf zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzanie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzenie ścieków.
7. Zawarcie umów na dostarczanie wody ze wszystkimi odbiorcami wody.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.